

De toets Begrijpend Lezen einde derde / begin vierde leerjaar (BL 3.012 en BL3.013)

De toets *Begrijpend Lezen* maakt in haar oorspronkelijke vorm deel uit van het Nederlandse Leerlingvolgsysteem van de Citogroep. Voor het SiBO-onderzoek werd deze toets aangepast aan de Vlaamse onderwijssituatie. Inhoudelijke aanpassingen gebeurden door Frans Daems (Universiteit Antwerpen), de analyses voor het creëren van de vaardigheidsschaal gebeurden door Jean Pierre Verhaeghe (UGent / KULeuven).

De bedoeling van de toets *Begrijpend Lezen* is een beeld te geven van het niveau van leesvaardigheid van de leerlingen op het einde van het derde leerjaar. Ook de Drie-Minuten-Toets onderzoekt de leesvaardigheid. Bij de *Drie-Minuten-Toets* gaat het echter over het technisch lezen van woorden, terwijl het bij de toets *Begrijpend Lezen* over het begrijpen van teksten gaat.

De toets *Begrijpend Lezen* bestaat uit korte tekstjes, gevolgd door een aantal meerkeuzevragen over het voorafgaande tekstje. Over het algemeen kunnen vier soorten opgaven onderscheiden worden: opgaven waarbij de lezer informatie in de tekst moet opzoeken of samenvatten (= de best passende samenvatting kiezen of het vinden van het tekstelement dat best bij een gegeven samenvatting past), vragen die peilen naar de betekenis van een tekstelement, vragen over de relaties tussen tekstelementen (b.v. verwijzing, oorzaak-gevolg, middel-doel, algemeen-voorbeeld, chronologische orde, samenvattend besluit) of vragen over de bedoeling of het referentiekader van de schrijver. Het tekstelement kan een woord zijn, of een woordgroep, een zin, een alinea of de hele tekst.

Net als de oorspronkelijke CiTO-toetsen bestaan de toetsen BL 3.012 en en BL 3.013 elk uit twee delen van elk 25 opgaven (50 in het totaal). Het eerste deel is gemeenschappelijk. Het tweede deel is makkelijker. Het derde deel is moeilijker. De download die u vindt onder de code BL 3.012 bevat de combinatie van het eerste en het tweede deel en is bestemd voor de minder vlotte lezers; de download onder de code BL 3.013 bevat de combinatie van het eerste en het derde deel en is bestemd voor de vlottere lezers.

Voor gebruik met het oog op schoolfeedback worden twee kortere versies ontwikkeld, een gemakkelijkere versie BL 3.11 (reeds beschikbaar) en een moeilijkere versie BL 3.21 (nog niet beschikbaar). De versie BL 3.11 is bedoeld voor de leerlingen die op het einde van het tweede leerjaar (of bij het begin van het derde leerjaar) op de Drie-Minuten-Toets in vergelijking met de SiBO-referentiegroep bij de 25% zwakste lezers behoren. De versie BL 3.21 past best voor de leerlingen die op het einde van het tweede leerjaar (of bij het begin van het derde leerjaar) op de Drie-Minuten-Toets in vergelijking met de SiBO-referentiegroep bij de 75% beste lezers behoren.

Door zwakkere en sterkere lezers een aparte versie aan te bieden, kan hun leesvaardigheid nauwkeuriger bepaald worden. In zeer uitzonderlijke gevallen kan voor heel sterke lezers een toets uit een hoger leerjaar beter geschikt zijn.

In vergelijking met de oorspronkelijke langere versies (met 50 opgaven) tellen de kortere versies slechts 35 opgaven, terwijl ze toch een even nauwkeurige bepaling van de leesvaardigheid toelaten.

De toetsen BL 3.012, BL3.013, BL3.11 en BL 3.21 zijn ook bruikbaar als instaptoets begin vierde leerjaar.